

Aili Paju

Tietäjänainen

ISBN 978-952-99961-1-7

© *Auri-Julkaisut*

Vironkielinen alkuperäisteos: Teadjanaine, Tartto 2005

Suomennos: Heikki Juutilainen

Kansi: Tuula-Maria Kangaslampi

Kirjapaino: Offset Center, Turenki

Auri-Julkaisut, Janakkala 2008

www.auri-julkaisut.com

NYT TAI EI KOSKAAN

1.

Loputon vihma oli yön aikana muuttunut rapisevaksi hallaksi. Kaupunki oli kääriytynyt kullankalpeaan pakkasutuun, vain puiston puiden korkeat latvat ja talojen jäätyneet katot hohtivat kirkkaassa aamuauringossa. Siirstyneet silmät poimivat hajanaisia kuvia: kyyhkynen nokkimassa jäistä ruokapalaa, ryppyiset vaahteranlehdet jalkakäytävällä, kalamies kyyryssä Emajoen rannalla. Missä on taiteilija joka maalaisi kankaalle tuon Tartolle niin ominaisen syyskuun lopun valon?

Minä kiiruhdan kohti terveyseskusta. Tohtori Mets oli sanonut puhelimesta, että hänen vastaanottonsa alkaa kello kahdeksalta ja minä voisin tulla puoli kymmenen maisa. Ja etten tulisi pääovesta vaan Munkinkadun puolelta, siitä josta näkyy Uspenskin kirkon kupolit. Hyvä neuvo, sillä en ollut ennen käynyt tuossa rakennuksessa.

Päähänpinttymiin voi aina kätkeytyä jokin pikku seikkailu... Ohoo, tuohan kuulostaa hyvältä; olinko kuullut tai

lukenut sen jostain vai oliko se vain juolahtanut mieleeni, mutta voisin käyttää tuota lausetta myöhemmin jossakin tekstissäni, niinhän usein tehdään.

Yli kaksitoista vuotta aikaisemmin eräs pikkutyttö ei jännitykseltään älynnyt sanoa parantajalle kiitos. Olisin jo aikoja sitten unohtanut koko tapauksen ellei äitini olisi jatkuvasti muistuttanut siitä. Hänen onneton kohtalonsa oli syntyä Siperiaan kyyditetyn perheen lapseksi maamaajaan, käydä seitsemän vuotta pientä venäläistä koulua, vaikka geeniensä puolesta hän olisi vapaudessa voinut yltää akateemiseen oppiarvoon. Takaisin Viroon päästyään hän pulppusi hyväntuulista energiaa ja halusi olla kanssakäymisissä ihmisten kanssa. Hän se vei minut tietäjän luo. Silmäsairauteni takia.

Äidin kertomus käynnistä suuren Laane Kaalun luona oli värikäs ja monivivahteinen, ja sen päälle hän aina siepasi minut syliinsä ja hoki, että tyttö kyllä tarkkaan kuunteli tietäjän sanat ja noudatti tämän ohjeita, mutta unohti sanoa kiitos... Isotätini yritti lohduttaa minua muistuttamalla, ettei vanhan tavan mukaan lääkäriä tai tietäjää pitänyt kiittää, muuten parantava voima häviäisi. Mutta äidin sanat olivat jo tehneet oman vaikutuksensa.

Kun tulin yliopistoon sanomalehtialaa opiskelamaan, kuvittelin kuinka matkustan Kaalun luo (hän asui parikolmekymmentä kilometriä Tartosta etelään), astun sisään hänen taloonsa pullapuodista ostettu kranssi kädes-

säni, kiitän kohteliaasti ja näytän hänelle terveitä silmiäni. Kummasti matka vain lykkääntyi, aivan kuin jotkin voimat olisivat joka kerta nousseet eteen, enkä päässyt perille. Kerran odotin kurssitoverini kanssa rautatieasemalla erästä ystävää, joka tunsu tien Kaalun luo. Turhaan – hän oli sairastunut flunssaan. Toisen kerran olimme passissa linja-autoasemalla mutta matkustajien vähyyden takia auto ei lähtenyt, ja meidän kolmen liput lunastettiin takaisin. Pullakranssin söimme siinä sitten saman tien.

Tuona kesänä vyöryi kansamme yli vapauden aalto. Minäkin olin seissyt sydän kurkussa Laulukentällä, vaeltanut aamunkoittoon asti toisten joukossa Tallinnan vanhan kaupungin katuja isänmaallisia lauluja hymisten. Noina vauhdikkaina aikoina uusia sanomalehtiä ilmestyi ja hävisi; opiskelijoiden tuore kynänkäyttö miellytti toimittajia, ja meidän avustuskirjoituksemme vietiin lennosta.

Sitten eräänä päivänä Kaalua ei enää ollut. Lehmuksenkukilta tuoksuvana hiljaisena aamuhetkenä kuulin radiosta, että edellisyyönä kahdeksankymmenenseitsemän vuoden iässä oli poistunut keskuudestamme Eleonore Buchman, paremmin tunnettu parantaja Laane Kaalun nimellä.

Seisoin aamu-uinnilta palattuani paljasjaloin kotona keittiössä, laitoin juuri kahvipannua tulelle ja jähmetyin. Radiosta kuulunut kahdeksankymmentäseitsemän vuotta tuntui järkyttävältä – en ollut koskaan ajatellut Kaalun